

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/43/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5111234790
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5111234790.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti K. K., nar. X.X.XXXX, D. K., nar. XX.X.XXXX a D. K., nar. X.X.XXXX, všetky bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča, deti rodičov: matka - C. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. - J. X, právne zastúpená advokátom JUDr. Františkom Michalcom, so sídlom G. J., D. XXXX; otec - I. K., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. J. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV Ilava, právne zastúpeného advokátkou Mgr. Petrou Hrubovou, so sídlom W., C. L. XX (na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci), o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na základe odvolania otca proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 9P/98/2011-373 zo dňa 19.1.2015, deti, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd uložil v rámci predbežného opatrenia otcovi povinnosť platiť výživné v sume 65 eur mesačne na každé z maloletých detí a vo zvyšnej časti (do sumy 120 eur na staršie deti a do sumy 90 eur na najmladšieho D.) návrh zamietol. Vychádzal z toho, že v zmysle § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p. je potrebné dočasne upraviť výšku výživného. Uviedol, že „výživné v nevyhnutnej miere“ je určené len na uspokojovanie základných potrieb maloletých detí a nie je rozhodujúce, že povinný rodič je (eventuálne) schopný platiť vyššiu sumu výživného.

Okresný súd zdôraznil, že otec sa žiadnym spôsobom nepodielal na zabezpečovaní starostlivosti o deti. Neakceptoval tvrdenie otca o obmedzení jeho zárobkových pomerov vo výkone trestu odňatia slobody, lebo vo výkone trestu sa nachádza práve pre neplnenie si vyživovacej povinnosti. Nadväzne vychádzal z príjmov, ktoré mohol otec dosahovať, keby bol na slobode. Sumu 65 eur mesačne na každé z detí okresný súd považoval za nevyhnutnú mieru k uspokojovaniu potrieb dieťaťa.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zrušenia. Poukazoval na to, že nebolo prihliadnuté na jeho možnosti vo výkone trestu a taktiež mal „podozrenie, že bol diskriminovaný“. Tvrdil, že snahou exmanželky - matky je, aby bol čo najdlhšie vo väzení a čo najďalej od detí. Vo vzťahu k veci samej žiadal o zníženie výživného na sumu po 30 eur na každé z detí.

V odvolaní podanom včas prostredníctvom právneho zástupcu otec doplnil, že navrhovateľka (matka) ničím neosvedčila existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej ujmy pomerov účastníkov. Na predbežné opatrenie - okamžitý zásah súdu - teda niet žiadneho právneho dôvodu. Odvolateľ tvrdil, že konštatovanie okresného súdu o tom, že v otázke jeho príjmu je namieste vychádzať z príjmu, ktorý mohol dosahovať na slobode, nemá oporu v zákone. Naopak, podstatné je, že vo výkone trestu je bez príjmu. Otec uzavrel, že nakoľko matka je zamestnaná (s pravidelným príjmom)

a je jej tiež vyplácané náhradné výživné v sume 150 eur mesačne, neexistuje odôvodnená obava o výživu detí.

Matka navrhla napadnuté uznesenie potvrdiť. Odvolanie otca považovala za typicky účelovú obranu. Dodala, že otec doteraz na výživnom zaplatil jedinou sumu, ktorá mu bola zrazená na základe exekučného príkazu.

Kolízny opatrovník zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2) napadnuté uznesenie zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Predovšetkým je nutné zdôrazniť, že v otázke výživného na maloleté deti existuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, na základe ktorého je aktuálne matke i vyplácané náhradné výživné v sume 150 eur mesačne (po 50 eur na každé z detí). To znamená, že v posudzovanej veci sa nejedná o situáciu, kedy by vyživovacia povinnosť výživou povinnej osoby (v súdnom prípade otec) nebola ešte určená, resp. by nedochádzalo k plneniu už určenej vyživovacej povinnosti.

Hoci ustanovenie § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p. o uložení povinnosti predbežným opatrením platí výživné aspoň v nevyhnutnej miere prioritne dopadá na prípady, keď výživné nie je ešte vôbec stanovené súdnym rozhodnutím, nie je (úplne) vylúčené jeho použitie aj v rámci rozhodovania o zmene výšky už určeného výživného. Ide však skôr o výnimočné situácie, kedy musia byť dostatočne osvedčené okolnosti odôvodňujúce potrebu dotknutej predbežnej úpravy. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí žiadne takéto okolnosti nevymedzil, ktorá nedôslednosť je o to významnejšia, že v predchádzajúcom štádiu konania - uznesením z 15.8.2013 - nárok na nariadenie obdobného predbežného opatrenia zamietol práve s poukazom na existenciu právoplatne určeného výživného na maloleté deti v súhrnej výške 150 eur mesačne.

V danom smere napadnuté uznesenie vykazuje nedostatok náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasti základného práva na spravodlivý súdny proces, resp. ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu. Vzhľadom na to, že rozhodnutie o predbežnom opatrení v zmysle § 221 ods. 3 O.s.p. nie je možné zrušiť, uvedená nedôslednosť nemala bezprostredný vplyv na závery odvolacieho súdu.

Z vecného hľadiska je dôležitejšie, že ani samotná navrhovateľka predbežného opatrenia (matka) v dotknutom návrhu na jeho nariadenie - podanie z 19.12.2014 neuvádza výnimočné okolnosti, ktoré by podmieňovali nevyhnutný a okamžitý zásah vo forme uloženia odporcovi vyššej vyživovacej povinnosti prostredníctvom predbežného opatrenia, než ktorá mu vyplýva z právoplatného rozhodnutia súdu. V predmetnom návrhu matka len popisuje právny stav ohľadne starostlivosti o maloleté deti, založený predchádzajúcimi rozhodnutiami súdu a pomerne všeobecne konštatuje, že spor sa vedie dlhú dobu a že s maloletými deťmi žije v značnej finančnej tiesni. Dostatočne individualizované skutočnosti o odôvodnených potrebách detí, osobitne v spojení s vyššie rozoberanou výnimočnosťou navrhovaného predbežného opatrenia, pritom nevyplývajú ani z doterajšieho obsahu spisu. Nadväzne krajský súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Významným je totiž taktiež fakt, že základné potreby detí sú v aktuálnom štádiu uspokojované jednak z platieb náhradného výživného, z príspevkov v rámci rodičovského príspevku a napokon samotnou matkou, ktorá je riadne zamestnaná a poberá stály príjem.

Krajský súd dopĺňa, že i v štádiu rozhodovania o predbežnom opatrení vo veci výživného sú zákonnými kritériami určenia jeho výšky nielen odôvodnené potreby maloletých (výživou oprávnených osôb), ale aj možnosti a schopnosti otca (výživou povinnej osoby). Rovnako v tomto smere okresný súd sa uspokojil s veľmi všeobecným konštatovaním o potencialite príjmu otca, ktorý nielenže nejako bližšie (číselne) nevymedzil, ale ani neuviedol aspoň rámcové východiská a úvahy, ktoré by ho viedli k ustáleniu konkrétneho rozsahu potenciálneho príjmu otca.

Na druhej strane neobstojí obrana odvolateľa, že nie je možné vychádzať z jeho príjmu, ktorý by mohol dosahovať na slobode. Vo výkone trestu odňatia slobody sa ocitol výlučne vlastným zavinením pre páchanie úmyselnej trestnej činnosti. Takéto správanie vo svojej podstate nie je ničím iným ako vzdaním sa možnosti výhodnejšieho zamestnania. Práve na dotknuté situácie sa uplatňuje princíp potenciality príjmu výživou povinnej osoby, keďže je neprípustné, aby celkovo nezodpovedný prístup k životu (zahrňujúci protiprávne konania sankcionované až prostriedkami trestného práva) išiel na úkor zákonnej vyživovacej povinnosti k maloletým deťom.

Na záver krajský súd uvádza, že je potrebné urýchlene konať vo veci samej, t.j. vydať meritórne rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného z roku 2011, modifikované v decembri 2014, ako aj o návrhu otca na zníženie výživného, ktorú požiadavku pripomína i v rámci posudzovaného odvolania. S poukazom na právne zastúpenie otca by aktuálne už mali odpadnúť aj prekážky spojené s doručovaním súdnych písomností predošlej zvolenej zástupkyni otca.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.